

Het was nog donker, toen in de vroege morgen van de tweeëntwintigste december 1946 in onze stad, op de eerste verdieping van het huis Schilderskade 66, de held van deze geschiedenis, Frits van Egters, ontwaakte. Hij keek op zijn lichtgevend horloge, dat aan een spijker hing. 'Kwart voor zes', mompelde hij, 'het is nog nacht.' Hij wreef zich in het gezicht. 'Wat een ellendige droom', dacht hij. 'Waar ging het over?' Langzaam kon hij zich de inhoud te binnen brengen. Hij had gedroomd, dat de huiskamer vol bezoek was. 'Het wordt dit weekeind goed weer', zei iemand. Op hetzelfde ogenblik kwam een man met een bolhoed binnen. Niemand lette op hem en hij werd door niemand begroet, maar Frits bekeek hem scherp. Opeens viel de bezoeker met een zware bons op de grond.

'Was dat alles?' dacht hij. 'Wat gebeurde er verder? Niets, geloof ik.' Hij sliep weer in. De droom ging voort, waar hij was opgehouden. De man lag, met de bolhoed over zijn gezicht gedrukt, in een zwarte doodkist, die in een hoek van de kamer op een lage tafel stond. 'Die tafel ken ik niet', dacht hij, 'zou die gelcend zijn?' Hij keek in de kist en zei luid: 'Daar zitten we in ieder geval morgen nog mee opgescheept.' 'Dat hoeft niet', zei een man met een kaal hoofd, een rood gezicht en een bril, 'wedden, dat ik de begrafenis nog op vanmiddag twee uur geregeld kan krijgen?'

Hij werd opnieuw wakker. Het was twintig minuten over zes. 'Ik ben al uitgeslapen', zei hij bij zichzelf, 'daarom word ik zo vroeg wakker. Ik heb nog een flink uur.'

Hij sluimerde langzaam in en trad voor de derde maal de huiskamer binnen. Er was niemand. Hij liep op de kist toe, keek er in en dacht: 'Hij is dood en begint te bederven.' Opeens was de gestalte bedekt met allerlei timmermanswerktuigen, die tot de rand van de kist lagen opgestapeld: hamers, grote boren, zagen, waterpassen, schaven, zakjes met spijkers en tangen. Alleen de rechterhand van de dode stak er bovenuit.

'Er is geen mens', dacht hij, 'in het hele huis is niemand; wat moet ik doen? Muziek, dat helpt.' Hij boog zich over de kist heen naar het radiotoestel, maar zag op hetzelfde ogenblik de hand, die blauwachtig

van kleur was geworden, met lange, witte nagels aan de vingertoppen, langzaam zich opheffen. Met een schok deinsde hij terug. 'Ik moet me niet bewegen', dacht hij, anders gebeurt het.' De hand zakte langzaam weer neer.

Hij voelde zich, toen hij wakker werd, benauwd. 'Tien voor zeven', mompelde hij, op het horloge turend. 'Wat een beroerde dingen droom ik.' Hij draaide zich om en sliep weer in.

Door dikke, groene gordijnen liep hij weer de huiskamer binnen. De bezoekers waren weer aanwezig. De man met het rode gezicht trad hem tegemoet, glimlachte en zei: 'Het gaat niet. Het wordt maandagmorgen tien uur. We zetten de kist zo lang in de studeerkamer.' 'Studeerkamer?' dacht Frits, 'studeerkamer? Is die in ons huis? Natuurlijk, hij bedoelt de zijkamer.' Zes personen namen de kist op hun schouders. Hijzelf liep vooruit om de deur open te zetten. 'Er zit een sleutel in', dacht hij, 'dat is een goed ding.'

De kist was uiterst zwaar en de dragers liepen langzaam, in gelijke tred. Opeens zag hij, dat de bodem begon door te zakken en uitboog. 'Het gaat breken', dacht hij, 'verschrikkelijk. Van buiten is het lijk nog gaaf, maar van binnen is het een dunne, gele brij. Het slaat op de grond tot moes.'

Toen ze halverwege de gang door waren, boog de bodem zo ver door, dat er een spleet ontstond. Hieruit schoof langzaam dezelfde hand, waarvoor hij was teruggedeinsd, te voorschijn. Geleidelijk kwam een hele arm naar buiten. De vingers tastten en naderden de hals van een van de dragers. 'Als ik schreeuw, valt alles', dacht Frits. Hij keek toe, hoe de bodem steeds dieper doorboog en de hand steeds dichterbij de keel van de drager kwam. 'Ik kan niets doen', dacht hij, 'ik kan niets doen.'

Hij werd voor de vierde maal wakker en richtte zich op in bed. Het was vijf minuten over half acht. In de slaapkamer was het zeer koud. Ijsbloemen bleken, toen hij, na vijf minuten te zijn blijven zitten, was opgestaan en het licht had aangestoken, de onderste helft van de ruiten te bedekken. Hij liep huiverend naar het kloset.

'Ik moet savonds voor het naar bed gaan even een eindje wandelen', dacht hij, toen hij zich in de keuken stond te wassen, 'dan wordt de slaap dieper.' De zeep glipte hem uit de vingers en hij moest geruime tijd in de schemerige ruimte onder de gootsteen er naar rondtasten. 'Het begint goed', mompelde hij.

'Het is zondag', dacht hij opeens, 'dat is een meevaller.' 'Ik ben veel te

vroeg op, stom', zei hij daarop bij zichzelf. 'Nee', dacht hij, 'op deze manier wordt het geen bedorven dag; dit keer eens niet om elf uur opgestaan.' Hij begon bij het afdrogen van zijn gezicht te neurien, ging zijn slaapkamer binnen, kleedde zich aan en kamde zijn haar voor de kleine spiegel, die vlak naast de deur half boven het bed hing. 'Het is nog krankzinnig vroeg', dacht hij, 'ik kan nog niet naar binnen. De schuifdeuren staan open.'

Hij ging aan een kleine schrijftafel zitten, nam een konijntje van wit marmar, ter grootte van een lucifersdoosje, in de hand en klopte er zacht mee op de stoelleuning. Daarna zette hij het weer terug op het stapeltje papier, waarvan hij het had opgenomen. Hij rilde, stond op, liep weer de keuken in en nam uit de broodtrommel twee kadetjes, waarvan hij het eerste in een paar happen in de mond propte en het tweede tussen de tanden zette, terwijl hij de gang inliep om zijn overjas aan te trekken.

'Een heerlijke, verkwikkende ochtendwandeling', mompelde hij. Bij het afdalen van de trap kefte een hond bij de benedenburen, toen hij hun deur passeerde. Hij trok de straatdeur zacht dicht en volgde de met ijs bedekte gracht tot de rivier, die, uitgezonderd in het midden, met een donkere ijslaag was toegevroren. Er was weinig wind. Het was nog niet goed licht, maar de straatlantaarns waren al uit. Op de dakgoten zaten rijen meeuwen. Hij wierp het laatste stuk van het kadetje, dat hij tot een balletje had gekneet, op het ijs en tientallen van de vogels daalden neer. De eerste, die het wilde oppikken, miste. Het stuk brood kwam in beweging, rolde in een klein wak en zonk, nog voor een volgende meeuw er naar had gepikt.

Een kerktoren gaf één slag. 'Een vroege dag, een welbestede dag wordt het', dacht hij, rechts afslaand en de rivieroever volgend. 'Het is koud en vroeg en niemand is nog buiten, maar ik wel.'

Hij liep de grote brug over, om het zuidelijk station heen en wandelde onder het viadukt door terug. 'Het is uitstekend smorgens heel vroeg te wandelen', zei hij bij zichzelf. 'Men is buiten geweest, voelt zich fris en krijgt een goed humeur. Dit wordt geen bedorven en verprutste zondag.'

Toen hij de gang weer binnentrad, zong er water in de keuken. In de huiskamer vond hij zijn moeder bezig met het gereedmaken van de ontbijt tafel. 'Je bent waarschijnlijk niet laat', zei hij. 'Vader heeft een bevestiging', antwoordde ze. 'Hij wou vroeg opstaan en vandaag hard werken.' Frits keek haar scherp aan. Haar gezicht stond effen.